

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség: Mikó-utca 17. b. sz. (Földszint).

Kiadóhivatal:

Vakár könyv- és papírkereskedése Csikszereidán, hová a hirdetések és előfizetési díjak küldendők. Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: Dr. ÉLTHES GYULA.

Laptulajdonos: VAKÁR L.

Előfizetési ár: Egész évre 48 Lei. (Külföldre 80 L) Félévre 24 Lei. Negyedévre 12 Lei. Egyes szám 1 L. Hirdetők nem adnak vissza.

Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak

Az első nemzetiségi vívmány.

A Románia területén élő összes nemzetiségeket érdeklő kompromisszum jött létre a nemzetiségi képviselők hosszas tárgyalásai után a kamarai üléseken való nyelvkérdés tekintetében. Az erről szóló tudósítást a Temesvári Hírlap következőkben közli:

„A nyelvkérdés most már a parlamentben is szóba került. A nyelvkérdés, melyet meg kell oldani, hogy a Romániában élő különféle nyelvű polgárok megértethessék kívánságukat, jogköveteléseiket. Egy parlamentben, mely nem kizárólag románokból áll, csak jogos és méltányos, hogy saját nyelvükön beszélhessenek azok is, akik a román nyelvet nem bírják, vagy nem beszélnek jól, de akiket polgártársaik híjalma odaküldött a kamarába, hogy ott érdekeiket képviseljék. Eldig az ilyen képviselők csak románul beszélhettek, ami igen nehezkesen ment. Előbb saját nyelvükre kellett az fordítani, a legtöbb esetben fordított, végül, következett a beszéd betanulása és a mondása. Azonban a gyors válaszadás egyes parlamenti beszédekre mindig lehetetlen volt. Annyit tudnak körülbelül a nemzetiségi képviselők is románul, hogy megértsék a kamarában az elmondott román beszédeket; azonban, hogy azokra esetleg azonnal válaszoljanak, annyi román nyelvkészségük már nem volt.

Sokszor esett már szó róla, hogy a kamarában meg kellene engedni a nemzetiségi képviselőknek, hogy saját nyelvükön szólaljanak fel, azonban ez eddig mindig csak óháj maradt. A kamara új házszabályának tárgyalása alkalmával Brandtch Rudolf szász képviselő szólt fel ennek érdekében és követelte, hogy a nem román képviselők saját nyelvükön is beszélhessenek. A kormány ezt a kívánságot — érteni lehet az álláspontját — mereven elutasította. A nemzetiségi képviselők azonban — ezt is meg lehet érteni — nem engedtek ebből az álláspontból és egyik a másik után szólt fel Brandtch indítványa mellett. A kormány látta, hogy a kérdés felett elsiklani nem lehet erre megkezdődtek a kulissza mögötti tárgyalások, melyeknek kompromisszum lett a vége. A legközelebbi kamarai ülésen Zimfirescu elnök kijelentette, hogy az elnökség meitányosági szempontból megengedi a nemzetiségi képviselőknek, hogy a saját anyanyelvükön szólaljanak fel.

A nemzetiségi képviselők tehát elérték azt, hogy a kamara ülésein saját nyelvüket használhatják. Ez az első nemzetiségi vívmány Romániában. Most már azt is el kell érni, hogy a nemzetiségek nyelve nemcsak a törvényhozáásban, hanem közigazgatásban is érvényesüljön. Erre a nemzetiségeknek az alabujinai (gyulafehérvári) határozatok és a békekötés alapján nemcsak joguk van, hanem talán az inkább szükséges is.

Bethlen István üzenete.

Bethlen István gróf egy ót meginterjúvó kolozsvári lap útján a következő üzenetet küldte az erdélyi magyarságnak:

— Tudom, hogy Erdélyben a trianoni béke ratifikálásának ténye sok helyen keletlen hatást idézett elő. Meg is értem ezeket az érzelmi okokat, hiszen magam is erdélyi ember vagyok mindn érzellemmel, minden gondolatommal. Komoly politikában az érzelmek csak

másodrendű jellegűek, ott a belátásnak kell irányadónak lenni. Természetes, hogy a magyarság történelmi, kulturális és érzelmi egységét a trianoni béke nem érintette. Ebből folyóan kötelessége Magyarországnak, hogy a testéről leszakadt magyarok érdekeit illetékes helyen képviselje és az őket ért szerelmek orvosolása vegt közre járjon. Ennek a kötelességének azonban csak akkor lehet eleget, ha nemzetközi jogi szempontból olyan helyzetbe kerül, amely a tárgyalásra jogot ad. — Ilyen helyzetet pedig csak a trianoni béke ratifikálása hozhatott létre, amelynek alapján Magyarország nemzetközi tárgyalásokra folytathat. Elsősorban a dolg természeténél fogva a román kormánytól fogunk lépéseket tenni a magyar nemzeti kisebbség helyzetének biztosítására s reméljük is, hogy ezek a lépések rövidre fognak vezetni. Különösen hangsúlyoznom kell azonban, hogy valamennyi szemlélő mind a erdélyi magyarok kötelessége Erdélyben maradni, ott a magyar kultúra és kultúrájának gazdasági élet fejlesztésére dolgozni, hogy Erdély mindig maradjon az a jellegű, ami a magyar kultúra biztosított számára.

Bethlen István még az is hozzá tette nyilatkozatához, hogy a belátott lesz, hogy a magyarok eddig csak a trianoni béke saját érdekét meg. A bekezdésnek azonban éppen az ellenkezője magyarág szempontjából vannak kedvezőtlen zkedésel is, esősorban az, amely biztosítja a kisebbségek jogait az önálló faji, gazdasági és kulturális életre. Magyarországot éppen az az intenció vezette, hogy a kormányzó államok polgáraitól lett magyar testvérek a trianoni béke csapásain kívül annak ottani is éreznek, amikor elhatározza és keresztülvitte a trianoni béke ratifikálását.

Végezetül újól hangsúlyozta, hasson mind ma ott, hogy mind a magyar ember mind jelen meg a helyen és keresse ottan boldogságát, ahol eddig él.

Román lapok

követelik a kisebbségek jogainak a tiszteleiben tartását.

Az Adeveru írja: Minden demokrata érzelmi ember nagy tetszettel fogadta a nemzet kisebbségek alkotmányáról szóló bíró, mert mindenki tudta, hogy annak feladta a nagy számú etnikai és vallási kisebbségek problémáinak tanu mányozása és megoldása.

De mi történt? A parlamenti vitában kitűnt, hogy a javaslat messze esik az egondort demokratikus eszmektől, sőt kirívóan rendőrcelokat szolgál, a minnyiben az államtitkárság a híres és gyaas emekü országomból is mert harmadik rend mintájára valóóságos okránt alkotna.

Ezek nem a mi szavaink, hanem a parlamentben elhangzott kijelentések. Nem tudjuk eniggé tiltakozni a javaslat ellen, írja a lap, mert nemcsak aggasztóan érinti a nemzetiségek jogait, sőt a hozzájuk tartozók egyén szabadságát is veszélyezteti, hanem ellenkezik a román nemzeti érdekekkel is, melyeket össze tévesztenek állami érdekekkel, holott az is csak ugy prosperá hat es fejlődhetik nyugodtan, ha valamennyi lakos egyenlő szabadsága es teijes joga biztosítva van.

Ugyanebben az ügyben a Dimineata a következőket írja:

Az államtitkárság vezetését Nagyrománia legcivilizáltabb emberére kellene bízni a tisztviselőket és bírakat a külügyminiszeri hivatalnokok sorából kellene összeszedni.

A tegnapi egységes és homogén Románia a haboru következtében poliglott államná vált, mely jelen ékeny etnikai kisebbségeket ölel fel. A dolg kesyes odata, hogy legnagyobb részük a határzéléken lakik s egységes tömegeket alkot az anyaországban levő fajtestvérekkel. Vitass érdünk tehát, hogy idegen nyelvű polgártársainkat lelkiileg megnyerjük s országunk hasznos elemévé tegyük.

Politikusaink nyilatkozatai, ugy a parlamenti vitában emagzótt, valamint a sajtóban közölt kifejtéseik, semmi kétséget sem hagynak fenn, hogy adminisztrációnk az orszaggal szemben nem teljesítette magasszél emü kötelességét, amikor nem ugy kezdte a nemzetiségeket, hogy magukat meggyerje őket. Sajjalatos csorba s az, de ki lehet közorúlni. Az államtitkárság feladata kapóra jön, mert regen ezert kezdo polot. Bar az új intézmény e ösegíteté a Románia ura ma alatt élő emberek testvéresül.

A Dimineata azzal végzi cikkét, hogy vajha sikerre a kisebbségekhez tartozókat igazi ojanis polgárralva tenni annak az országnak, sőt egy szelidellő nép lakik s melynek egyetlen vetke, hogy a nemzet nagy érdekeiért kesvesse fogékony oligarchia vezet.

Három igaz történet 1920-ból.

A budapest—becsi expresszvonat zsufolva szaga a Komárom környéken. Pesti bankdirektorok, szép asszonyok, úgyszólván, olasz tisztiek, román kerekasztalok és ismétliberek, valamint nyitott útszél beszédek. Megkezdődik a vami vizsgálat. Ely kövér orrmester turkal a gyanusnak hatszo esomagokan. Not fobernemü, toalettszeretk kúbeok, minden rendben van. Kuporokupora folyik a vami vizsgálat. A fiancok huzatol s az megvizsgálatuk minden kupet. A IV es szamu valonban az üres mosdótan aha mas, k k papírok, eszo esomagot, cukorparagavat atkott esomagot találnak. A fütöszuzekacok ket hasono csomag. Minduaron tette szepen resiatott lebejegyzetlen osztrakmagyar tizezer koronásokkal. A penz miniók szemat van rendezve, gondosan, pontosan, varedi sibermaaaa. Összesen hat es fel millió korona nagyon sok penz. Az orrmester bejelenti a vagon usainak, hogy hat es fel millió koronale nem bejegyzett penzt találtak. Csend. Senki sem jelntkezik. A második, harmadik, negyedik, ötödik szakaszban ugyanez a tabló. A penz senkte. Az utasok nevetnek, csodákoznak, trefálnak, de senki sem vállalja az apaságot. Az egész vonaton nem akad utas, aki a sines tulajdonosait jelentkezek es így az az állam tulajdona lesz. Valakié azonban mégis a penz, aki Budapesten elrejtette, hogy átcsempesse a hataron. A tulajdonos bizonyára ott ül az egyik kupé sarkában, de nem mer jelentkezni. Besben mindenki leszall a vonatról, a perron külrül, de senki sem néz hátra a fiánc után, aki a kincseket rejtő csomagokat felettes hatóságának átadja. Kortörténeti adat ez a jövő század historikusa részére.

Néhány héttel ezelőtt a bécsi Bristol-szállóba egy amerikai milliomas szállt meg. Autóval jött a Semmeringről. A gépkocsi sőtétkék

livrés, feketeképi soffór vezeti. Az autó ott állt reggeltől késő éjszakáig a szálló előtt. Az emberek, akik megcsodálták a néger soffórt, a szemüket meresztették a csodálkozástól, amikor megtudták, hogy a figyelő fickó, aki alig 20 esztendő, akkoriban Bucs legnagyobb fizetési magánalkalmazottja. Havi fizetése 1800 dollár, ami az akkori dollárkursus szerint 900 ezer koronának felelt meg. Amikor az utcán megtudták, hogy milyen óriási a jövedelme a néger soffórnak, a legelegánsabb és legdivatósabb bécsi kokottok utána vetették magukat a fekete fiúnak és John ur hetekig a legközelrajongottabb embere volt Bécsnek. Mäskor az elegáns kokottok undorral fordultak el egy négerától.

Egy bécsi kereskedő ócska vassal 1920-ban körülbelül 100 millió koronát keresett. Palotát, autót, mükincset és versenylovat vásárolt magának. Feleségével hosszasan tanácskozott két fiának neveltetéséről. Az egyik a gimnázium első osztályát látogatja, a másik még elemi iskolai tanuló. A gazdag házaspár házitaniói egy volt vallási és közoktatásügyi minisztert szerződte, de az exellenciás ur előrehaladott kora miatt nem tudta a tornát tanítani. A gazdag szülők a gyermekek tornatanításával a volt osztrák-magyar hadsereg egyik derek nyugalmazott altábornagyát, egy volt hadtestparancsnokot bízták meg.

Szilveszter-estély.

Csikszereda, jan. 2.

A Csikszeredai Oltáregylet az év utolsó napját magának foglalta le és egy Szilveszter-estély keretében fényesen sikerült műsorral lepte meg a Vigadó zsufolásig megtöltött közönséget. A legnagyobbfokú érdeklődés felkeltésére elegendő volt az a körülmény, hogy a szereplők a társadalom minden rétegéből kerültek ki s nagy számukkal érdekeltté tették csaknem az egész várost. Ennek tudható be legfőképpen, hogy évek óta nem láttunk oly szépszámú közönséget, mint a mostani Szilveszter-esten.

A műsort ifj. Miczi Miska kitünő nyitánya vezette be, melyet a közönség osztatlan elismeréssel fogadott.

Kedves és látványos száma volt a műsornak a babavásár, melynek szereplői voltak Antal Editke, Buzás Beliuska, Császár Józsi, Karda Józsi, Keresztes Gabika és Sanyika, Kovács Maucika, Kövér Sanyika, Löffler Vilke, Mandel Maresa, Ilonka és Gyurika, Miklós Bözsike, Nagy Ferike, Nagy Samuka, Pototzky Irmuska, Sennensieb Olga és Alice, Szopos Mariska és Berci, Tarsay Ernő és Zolti, Veress Magda, Zacharie Heddi és Tibi, Zikariás Ilika és Magduska, Szentés Baha, Csizser Huba, Törzsök Lenke és Ligeti Károlyka.

A műsor egyik legsikerültebb pontja volt a menuett, melyet Acél Sari, Fried Marci, Györgypál Erzs, Kovács Babi, Kozma Lenke, Lunyi Dóra, Lázár Berniska, Palfy Erzs, Tarsay Ilonka, Zacharie Frida és Weigel Ilonka, mint udvarnagylejtettek.

Eöry Árpád Benke Lajos orvostanhallgató zongorakiséréte mellett magyar népdalokat énekelt, melyeket meg kellett ismételnie. Kellemes hangja, meleg átörzése predestinálják magyar népdalok előadására.

Fejér Ferenc és Helvig Vilmos egy rendkívül hatásos drámai vígjelenetet adtak elő, melyet mindketten kitünően, a legapróbb részletekig megjatszottak.

Dr. Székely István medgyesi ügyvédjelölt, mint vendég első ízben mutatkozott be közönségünknek. Maganszám címe alatt humoros előadást tartott, kuplékat adott elő, énekelt és táncolt. Mindezt tette egy kiforrott színművész rutinrozottságával és kiváló előadói készséggel. Előadása állandó derűtségben tartotta a közönséget.

A műsor legnagyobb hatást kiváltó száma, mondhatni fénypontja volt Nagy Boriska és Bordás Gábor táncduettje és éneke. Az első szám alakítása és a bemutatott keleti tánc a maga újszerűségével és eredetiségével a lehető legnagyobb hatást érte el. A közönség zúgó

tapsaira mulatságos kuplékat is adtak elő, melyek szintén nagy sikert arattak.

Mig mi ezeket a dolgokat leirtuk, addig sok minden történt a színpadon. Elejétől végig két kedves kisleányka, Lázár Ilona és Makra Cica, ki ez alkalommal fiu volt, konferáltak be az egyes számokat bátran, szellemesen, kedvesen és ritka ügyességgel. A közönség valósággal hec-zte a kis műkedvelőket. A babavásáron biztosan a legmagasabb áron elkelték volna, de úgy látszik nem eladók.

Mire ez a néhány nagy sikert aratott pontja a műsornak lepergett, közlekedett a határjelző éjféli, új év beköszöntője. Az éjféli képen ösvet Wannerth Róbert, új-évet Kánya Irénke, Miklós Bözsi és Nagy Samuka jelképezte és Helvig Vilmos konferálta a tőle megszokott kedéllyel és szellemességgel.

A rendkívül jól sikerült estély rendezéséért meleg elismerés illeti meg Veress Iren tanítónőt, ki az estélyt létrehozta, a szerepöket felkérte, a táncokat betanította s valóban emberfeletti munkát végzett az estély sikere érdekében.

Az éjféliutáni kép azonban már nem volt olyan nagyszerű, mint az éjféli előtti. Valóságos bábéli zürzavar uralkodott a teremben, hol ember-ember hátán szorongott, asztalokat cibáltak, székekkel lökdösöttek. — A közönség egy része nagy küzdelem után asztalokhoz telepedett, másik része, a fiatalok a táncot idegesen várta.

Élet-halál harc után egyesek a bufféhoz ferköztek, hol Kovács Endrené, Cseh Istvánné, Löffler Marcellné és Buzás Józsi né megkülönböztetett közekenyességgel láttak el az éhsésvandort mindenfélét, ami szem-szájnak kellemes. Ezt a sok jó azonban elszámitni és elfogyasztani, díjbírázói munkába került.

Ebben az életveszélyes tolongásban, mikor ösi szokás szerint az egyetlen vészkiáró is zárva volt, dacára a túlságos nagy rendőri ságdletnek, — egyedül a Miczi Miska muzsikája volt kellemes és szórakoztató azoknak, kik a nevyándorlásban nem vettek részt. No, de ezeknek a nagyfokú kellemetlenségeknek nem a rendezőség, hanem a csapnivaló rossz Vigadó az oka, melynek hangverseny terme van, de semmiféle ékező vagy dohányzó helyiségekkel nem rendelkezik.

Az oltáregylet általunk ezúton fejezi ki hálás köszönetet a szereplőknek, továbbá Vakar Lajos, Helvig Vilmos, Fejér Ferenc, Kallai János, Takács Pista, Fried Miklós, Nagy András, Cseh István, David Istvan, Bartha János, Eröss Ferenc, Biro József és Kocsis Károly uraknak, kik az estély sikerét támogatásukkal elősegítették.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Az Ipartestület alarcos bálja.** A helyi Ipartestület folyó évi január hó 15-én (szombaton), a „Vigadó” termében zártkörű alarcos-bált rendez. A rendezőség a legnagyobb körültekintéssel faradozik az est minél fényesebb sikerre érdekében. Hosszu évek óta Csikszeredában ez az első ilyen szabású mulatság és így érthető az a lazus készülődés, mely a közönség köreiben is megnyilvánul. Az ipartestület saját konyhája fojza az ételeket felszolgáláni, kükülmönti fajborai fogják a hangulatot csinálni és Miczi Miska zenje mellett fognak reggelig táncolni a párok. A alarcos bál lesz, de alarc nélkül is meg lehet jelenni. Akik meghívóra tartanak meg igényt, az ipartestület elnökeitől kérhetnek. Derek iparosaink fáradozását az előjelekből itelve, a legnagyobb siker és elismerés fogja kísérni. Már ennyit most bátran merünk előlegezni.

— **Orosz-román haboru lehetősége** A román kormány egy esetleges orosz támadás esetére a lengyeleknek adott támogatáshoz hasonló segítséget kér a szövetségeseiktől. Franciaország kijelentette, hogy hajlandó Romániát segíteni, de egyedül nem tehet semmit, hanem csak szövetségeseivel együtt és ez irányban tárgyalásokat kezdett Angliával és Olaszországgal.

— **Ügyvedi iroda megnyitás.** Dr. Valeriu Osetea vármegyei tiszti főügyész ügyvedi irodáját megnyitotta Csikszeredán, Vadász-(Apaffy Mihály)-utcában, a főszolgabírói hivattal szemben.

— **Eljegyzés.** Dóczy Ilonka Csikszereda és Salamon Lajos főgimn. tanár Marosvásárhely jegyesek.

— **Halálozás.** Bodó József, a vármegyei magánjavak pénztárnoka négy heti súlyos betegség után Csikszentimrén meghalt. Előzőleg dr. Hirsch Hugó sebészorvos műtétet végzett rajta, azonban a sebészi beavatkozást már későre kérték, mert a nagy betegen már nem segített. Bodó József hosszú közszolgálatát az egyenes, nyit, szorgalmas és becsületes tisztviselő példaképe s mint a csiki birtokos, a gazdátársadalmnak is egyik vezető embere volt. Váratlan halála mindenfelé igen nagy részvétet keltett. Halálát nagy családja és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése folyó hó 7-én d. e. 10 órakor Csikszentimrén egy a községieliek, mint a vidékiek óriási részvétel mellett ment végbe. Sirjánál dr. Gyal Endre a magánjavak igazgatója, a család, jó barátok és a magánjavak tisztikara nevében megható bucsú beszédet tartott.

— **Kolumbán Imre** folyó évi január 4-én, 40 éves korában meghalt, Szépvízen.

— **A magyarság politikai aktivitása.** Ugy a magyar, mint a román lapok igen élénken foglalkoznak a magyarság politikai aktivitásának azzal a megkezdésével, melyet karácsony napjaiban a kolozsvári magyar sajtó teljes határozottsággal kifejezett. A román lapok nagyjából elismerésre méltó tárgyilagossággal kezelik a kérdést s a magyarság politikai megszervezését különösen abból az okból tartják szükségesnek, hogy legyen alakult, amelylyei a magyarság államhelyzeéről tárgyalni és megegyezni lehessen.

— **A bonok bevéltása.** A kormány a bonok bevéltása kérdésében véglegesen döntött. E szerint a bevéltás február 1-én visszavonhatatlanul megkezdődik. A bonok bevéltása előtt igazolni kell, hogy az illető semmiféle adóval nem tartozik. A bevéltási arány ugyanaz, ami a 60 százalékos volt: egy a kettohöz. Más nem is lehet, mert hiszen a bonokot a visszatartott 40 százalék fix összegben van megjelölve.

— **Lehet Magyarországra irni.** Magyarországgal úgy látszik lassankint helyre áll minden vonalon a forgalom. A táviróösszeköttetés már régen helyreállott, a személyforgalom felvételeről most folynak a tárgyalások és minden valószínűség szerint január hó 15-én megindul a budapest—bukaresti gyorsvonat, a levélforgalom pedig már meg is indult Magyarországgal. A közönséges levél díja 25 bani, az ajánlott díj szintén 25 bani, természetesen ehhez még hozzá kell számítani a rendes levéldíjat.

— **Az Erdélyi Bortermelők Szövetkezte marosvásárhelyi cégnek csikszeredai fóktelepe állandóan rakomány tart kiváló minőségű — kizárólag 1918. évi termésből — nagymennyiségű kükülmönti és marosmenti borokat, a legnagyobb választékban. Irodája: Csikszereda, Vadász-(Apaffy)-utca 7. szám. Dr. Fejér Antal-tele habban**

— **Koronabevéltás a falun.** A kormánypárti „Romania” írja: A miniszter rendelete megengedte Erdély falusi lakosságának, hogy bevéltsa koronáját, amit kellő időben nem engedélyeztek. Minden megyében bizottság alakult, amely igazolja a parasztek kérvényét, hogy a spekulációnak utját állják. A falusi lakosság koronabevéltása január 15-ig tart.

— **A postaládák hiánya.** A törvényesáknél és Szopos Eleknel felállított postaládákat, állítólag reparálás céljából, már régen leszedték. Azóta több utcának közönsége nélkül a postaládákat. Kérjük a postaládák mielőbbi visszahelyezését.

— **Elvesztett malacok.** Szász Lajos birtokos négy felesztendő mangalica malaca a múlt év utolsó napjaiban az utcára tevedt és azóta nyomtalanul eltűnt. Károsult kéri mind azokat, akik a malacokról valamit tudnak, hozzák tudomására.

— **Táncanfolyam,** mely folyó évi január hó 3-ára volt hirdelve, kedden folyó hó 11-én veszi kezdetét, az Európa szállodában,

A jövő nagy háború. Autenrieth Ottó könyvet irt a jövő idők három nagy háborújáról német nyelven, amelynek tartalmát Bourgeois tábornok a „Le Figaro“-ban ismertette. Eszerint a jövő idők első nagy háborúja a Kelet uralmáért Anglia és Japán közt fog lefolyni, amelyben Németország fegyverrel és municióval fog teljes segítséget nyújtani Angliának s Japán bukását vonja maga után, amit aztán a versaillesi békeszerződés revíziója fog nyomon követni. Németország visszaszerelve szénbányáit, ipara újból felvirágozik, régi hatalma és tekintélye helyreáll. Japán letörése után pedig Angliát mi sem fenyegeti többé, tehát a versaillesi békeszerződés fntartása sem áll többé érdekében. E miatt Franciaország és Anglia közt sürődások, majd háború támad. Németország ebben is Anglia mellé áll s Franciaország összeomlik, Németország pedig nagy Francia területeket csatol magához. Anglia viszont a francia kikötőket veszi birtokába. Ez lenne a második nagy háború. A harmadikat az Egyesült Államok és Anglia közötti gazdasági versengés idézi fel e két nagy hatalom közt. Ebben a túteleg hatalomra jutott Angliát egykori szövetségesei is megármádnák és teljesen lefojlik törni. Ennek a háborúnak lezajlása után már csak két nagyhatalom maradna a földgömbön: az Egyesült Államok és Németország. Az Unió egész Amerikát uralma alá vonná. Németország pedig Európát és Ázsiát. Nem mondja meg azonban Autenrieth könyve, hogy mi lesz azután?

Ezer holdig megkímélik az erdélyi nagybirtokokat. Bukarest, jan. 5. Az agrárreformörvény heredik cikkének 4. és 5. paragrafusait a bizottság a következőleg módosította: „Kivételes esetben az agrár-bizottság jóváhagyásával az erdélyi nagybirtokosság birtokaiból egy család részére 1 ezer katasztrális hold területű mű birtok hagyandó meg. Tekintetbe véve a gazdasági és ipari berendezéseket, melyek az intenzív gazdálkodáshoz szükségesek. Az ilyen módon meg hagyott összes földterület azonban Erdélyben nem tehet ki többet száz ezer katasztrális holdnál, illetőleg száz egyenkint ezer holdas nagybirtok hagyandó meg. Ugy látszik tehát, hogy az erdélyi nagybirtokosságnak sikerült Avarescu kormányát és Garoflidot, az agrár-bizottság elnökét meggyőzni arról, hogy az agrár-r. form. eredeti tervezet, nevezetesen a mintagazdaságok, szakszerűen kezelt nagybirtokok felosztása az erdélyi mezőgazdaság óriási károsodására vezetett volna

A magyar kormány előkészíti a repatriáltak visszatérését. Budapest. A Szózat munkatársa beszélgetett Horváth Emil államtitkarral, az Orsz. Menekültügyi Hivatal kormánybiztosával, aki kijelentette, hogy a kormány lépéseket tett, hogy a menekültek és repatriáltak visszatérhessenek lakóhelyükre.

A lengyelek közös határt kívánnak Magyarországgal. A „Tribuna“ közli, hogy a lengyel parlament nem hajlandó a magyar békeszerződést ratifikálni. Lengyelországnak az a célja, hogy közös határokat kaphasson Magyarországgal s csak abban az esetben hajlandó magyar békeszerződést aláírni, ha az antant a trianoni békeszerződést ez irányban módosítja.

Gyűjtőkocsi forgalom Marosvásárhelyen. A marosvásárhelyi és vidéki kereskedelmi világnak jelentékeny szolgálatot tett a Sámson S szállítási iroda azzal, hogy a C. F. R.-el kötött szerződés alapján gyűjtőkocsi forgalmat állított be, mely teljes felelősséggel Erdély összes nagyobb városaiba és a közbeeső állomásokra mindennemű gyors gyűjtő vasúti szállításokat eszközöl. A vasúti teher és gyorsáru forgalom mai viszonyai között mindenestre nagyfontosságú a marosvásárhelyi gyűjtőkocsi forgalom beállítása, mely már meg is indult.

NYILTTÉR.*)

„TURUL“ Biztosító Részvénytársaság nagyváradi vezérigynöksége (Teleky-utca 11.) Csikszeredán felállítandó FÜGGYÖKSÉGÉNEK vezetésére alkalmas egyént keres.

*) E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk. és Kiadó.

Intelligens fiatalember, nősülés céljából megismerkedni óhajt szolid úri leánnyal. Ki-árólag csak vidéki hölgyek levelére válaszolok. Ajánlatokat „Szolid B. V.“ jellegre, dupla borítékban a „Csiki Lapok“ kiadóhivatalába kérem küldeni. Diskréció biztosítva.

Elveszett Szilveszter-estélyén egy arany nyaktű, nagy kék kővel, kis gyémánt kővekkel körül rakva. Becsületess megtaláló illő juta'omban részesül. Cim a kiadóban.

Egy 30-40 év közötti mészáros üzletvezetőt keresek. — Cim kiadóhivatalban. 1-6

Elveszett egy özv. Bartos Jánosné nevére kiállított arcképes vasúti igazolvány. Aki megtalálta, sziveskedjék e lap kiadóhivatalában átadni.

Egy jó karban levő kisebb birtok, hazzal es gazdasági épületekkel Csikszereda mellett eladó. Eladó meg nagyobb fatömeg. Cim a kiadóhivatalban. 1-3

Elveszett egy fekete bőrtarca, egy Forti Mihály névre szóló igazolvány is. Aki megtalálta, a rendőrségnel sziveskedjék átadni

Tanító urak PALATÁBLA

bármily mennyiségben kapható, Vákár L. könyvkereskedésebe Csikszeredában.

Értesítés.

Van szerencsém Csikszereda és vidéke közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Csikszeredában, Vadasz- (Apafy Mihály)-utca 7. házszám alatt

„Mercur“ kereskedelmi ügynökség

cim alatt irodát nyitottam. — Elvállalok gyári üzemekhez szükséges felszerelések es elemelések, továbbá üsl ti áruk es magán szükségletek közvetítését es vegül kopviseleket minden szakmában. Vidéki lapok részére hirdetésüket felveszek. Tisztelettel Sprensz Hugó.

KINÁLAT:

- 1 drb Hoecker-féle 35 HP kihuzható tolatyas fél-stabil gép.
- 1 készlet 12 HP lokomobil 1 darab Weintianer fűrészt transmissiók, szijazat teljes felszereléssel.
- 3 darab 6 méter hoszu 11-26 cm. széles vasgereunda.
- 2 darab álló vasfogas. 26 méh cs. l. ad. la. kezelésű, ebből 6 drb egyes kaptár.
- 7 drb hármast kaptár teljes keret felszereléssel és egy kas.
- 20 drb üres hármast kaptár teljes keret felszereléssel.

KERESLET:

- 1 drb 2 1/2-4 HP stabil benzín motort.
- 2-3 darab asztali villany lámpa magas.
- 1 darab asztali telefon.
- 1 darab tűzmentes okmányszekrény.
- 6000 kg. száraz sós szalonára ajánlatot kérek.

Városi cserepüzem igazgatósága.

Szám ad 2127-1920. vt. 3-5

Hirdetmény.

A városi cserepüzem a cserepgyártást tőli üzemre is kiterjesztette. A város es környék érdekelt közönségének figyelmét felhívjuk arra, hogy cementcserep szükségleteiket minél előbb jelentsék be a városi mérnöki hivatalnál, mert a gyártás csak a szükségletekhez mérten történik. A bejelentés alkalmával a megrendelt mennyiség arának 30 százaléka fizetendő a városi pénztárba. A cserp ár a darabonkint egyelőre helybeli égetteknek Lei 2 80 másoknak Lei 3.20 Mercurea-Ciuc, la 15 Decemvrie 1920. Totiu Aurel m. p., Frank Miklós m. p., igazg. elnök. ügyv. igazg.

Községi előljáróságok figyelmébe. Pénztári naplók már elkészültek es kaphatók Vákár könyvkereskedésében.

Eladó 100 drb Első Csikszeredai Faaru Butorgyári részvény. Cim a kiadóhivatalban. 6-

Fogak, fogsorok, szájp-dlas-nélküliek, sín-fogsorok, aranykoronák, aranyhidak, ugyszintén régi arany es kautschuk munkák atdolgozását készíti :-: Waczel Ferenc fogtechnikus, Csikszereda (dr. Pál Gabor ügyvéd házában).

Fordítások román es német nyelvre. Mindennemű ügyiratok (kerelmek, szerződések, üzleti levelek stb.) román vagy német nyelvre való fordítását elvállalom. Dél-előt a gimnáziumban, délután lakásomon vagyok található. — Mayer János, főgimn. tanár, volt törvényszéki román es német hitos tolmács.

VERESS SÁNDOR Dr. FOGORVOS. Rendel naponta delután 2-6 oraiq. Csikszereda, Miko-utca 34. szám

„Ottília“ mentholos sósborszesz minden eddigit felülmul. 15-15

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett közöltetnek s felvétetnek A KIADÓHIVATALBAN.

Román-magyar es magyar-román fordítások készítését, valamint beadványok fordítását elvállalom. Ifj. Nagy Ödön, Csikszereda, Hargita-utca 15. szám. 6-9 Otthon vagyok minden délután 2-5 között.

Ha butort akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre es tekintse meg SZÉKELY es RÉTI Erdélyrészi Butorgyár R-Társaság hatalmas szépen berendezett BUTORTERMEIT Nagy választék egyszerűbb es egész finom butorokban, jutányos árak, szolid kiszolgálás. 40-

A csikszeredai közbiztonsági hivatal vezetője Ioan Nemes, az alábbi rendeletet azzal küldötte meg, hogy azt román és magyar nyelven lapunk január 8-iki számában adjuk közre, mert nem közlés esetén, bírósági eljárást indíttat.

ORDONANTA No. 3.

10 Decembrie 1920.

Noi, General de Divizie N. Petala, Comandantul Corpului 6 Armata.

Avand in vedere ca intreaga circumscriptiune teritoriala a Comandamentului nostru face parte din Zona de Operatiune.

Avand in vedere Ordinul No. 6299—1920 al Comandamentului Trupelor de Vest, prin care se mentine in vigoare ordonantele date de comandament cu No. 3, 9 si 10 modificata, 14 modificata, 15, 17, 18, 24 si 27 modificata, 26, 36, 37, 38, 7, 12 si 13 modificate si 21, 25 modificata.

Avand in vedere dispozitiunile Art. 32 § I. din C. j. m. Tl. 2. Ad, prin care Comandamentul nostru se inputerniceste a crea infractiuni si a determina pedepse.

In interesul general al apararii nationale, al ordinii publice, al linistei generale si al Sigurantei Statului si Armatei.

ORDON :

Art. 1. Se mentin in vigoare cu puterea lor legala si in cuprinsul complet in-cris in ele. Ordonantele date de Comandamentul trupelor din Transilvania cu numerile 3, 9, 10 modificata, 14 modificata, 15, 17, 18, 24 si 27 modificata, 32, 36, 37, 38, 7, 12 si 13 modificata din aceasta din urma, remanand in vigoare numai punctul 3 si 4.

Art. 2. Comisarii Regali, Ofiterii politiei judiciare si Militare si Civile precum si ori ce delegat al Comandamentului, sunt inputerniciti conform legii, sa constate si sa dresaze acte inpotriva infractorilor la dispozitiunile acestor ordonante.

Art. 3. Aceasta ordonanta intra in vigoare dapa trei zile dela data afisarii si aducerei ei la cunostinta publica.

Art. 4. In orase Comandantul de garnizoana si la sate, posurile de jandarmi, vor aduce ordonanta, la cunostinta publicului prin afisari si strigari in public, incheind procese verbale de aducerea la cunostinta publicului a acestei ordonante.

Copia acestor procese verbale se va alatura obligatoriu, actelor dresate si va face dovada publicitatii ordonantei.

Art. 5. Pentru orientarea tutulor locuitorilor se reamintesc in rezumat faptele si pedepsele mentinute prin ordonantele ramase in vigoare, Curtile Martiale aplicand contravenientilor textele integrale ale acestor ordonante:

a) Nimeni nu are voie sa poarte arme de ori-ce fel — de foc: pusti, revolvere, granate, baionete, sabii, pumnale, suliti — fara o autoritatie scrisa a Comandamentului.

b) Functionarii Cailor Ferate, Poste, Telegraf, Telefon, sunt si raman militarizati. Ori-ce ne-x-cutare de ordine reavointa si pasivitate in serviciu ori-ce incercare de sabotaj (stricare a materialelor si instrumentelor ce le servesc la executarea serviciului) se vor pedepsi dupa speta conform rigorilor Codului Penal, Codului de justitie Militara si a legilor speciale in vigoare.

c) Acei ce vor fura carbuni, materiale din vagoanele Cailor ferate se vor judeca de Curtile Martiale aplicandu-se pedepsele din Codul Penal si Codul justitiei Militare, potrivit cazului.

Art. 6. Adunările, consfătuirile, organizările de Societăți cu ori-ce scop, profesional religios, de cultura, arta ori sporturi, sunt cu desăvârșire interzise fara o prealabila autorizatiune a Comandamentelor Militare, eliberate pentru Cluj de Comand. C. 6 A. si in celelalte localitati de Comandamentele Diviziilor respective.

Intrunirile particulare, organizatiunile de societati cu ori-ce scop aranjate prin ori-ce mijloace, in ori-ce local, sau locuinta particulara, fara sa se fi obtinut dela Comandamentul Corpului VI. in Cluj si dela Divizii in celelalte comune, vor fi socotite drept Comploturi in Contra Sigurantei Statului.

Toti cei inscrisi in registrele ori notele unor astfel de Asociatii, organizatorii, convocatorii precum si toti acei ce au ajutat in vre-un mod la organizarea, convocarea indemna inscrierilor de membrii, adunările precum si acei ce vor fi pus localurile publice ori casele particulare dand azil unor astfel de organizatii, se vor socoti ca autori de Comploturi, fiind pedepsite cu totii ca coautori si vor fi judecati de Curtile Martiale, faplor fiind calificati si pedepsite conf. Art. 53 Tl. 2 Adt. ce prescrie chiar Moartea.

Art. 7. Ofiterii Politiei judiciare obligati sa constate abaterile dela prezenta ordonanta, de se vor abate dela indatoririle lor, se vor judeca tot de Curtile Martiale, conform legilor in vigoare.

Data la cuartierul Corpului 6 A.

Comandantul Corpului 6 Armata

General de divizie N. PETALA.

Sef de stat Major

Colonel ECONOMU.

3-ik számú RENDELET.

1920. december hó 10-én.

Mi a VI. hadtest parancsnoka N. Petala hadosztály tábornok.

Tekintettel arra, hogy az egész terület, mely parancsnokságunk keretében tartozik hadizónát képez;

figyelemmel a nyugati csapatok parancsnokságának 6299—1920. számú rendelete, mely által érvényben maradnak a parancsnokság által kiadott 3. 9. és 10. számú módosított rendeletek; 14 módosított; 15. 17. 18. 24. és 27 módosítva; 32, 36, 37, 38, 7, 12 és 13 számú módosítva és 21, 25. számú módosított rendeletek,

tekintetbe véve továbbá K. b. r. k. 32. szakaszának 1. §-a, 2 ik fejezete, melynek értelmében parancsnokságunk fel van hatalmazva kihágásokat minősíteni és büntetéseket szabni. Az általános nemzeti védelem, közrend, az általános közszend és az állam és hadsereg közbiztonsága érdekében

elrendeljük:

1. életben tartatnak a törvényes erejükkel és bennük körülírt teljes tartalmukkal a Comandamentul Trupelor din Transilvania által kiadott rendeletek és pedig 3, 9, 10. számú módosított, 14 módosítva, 15, 17, 18, 24 és 27 módosított, 32, 36, 37, 38, 7, 12. és 13. módosított, az utóbbiból érvényben marad továbbra is a 3. és 4 pont.

2. A királyi hadbiztosok, a katonai és polgár rendőrök, vagy bármely kiküldöttje a parancsnokságnak, a törvény értelmében fel van hatalmazva megállapítani és hivatalból eljárni ezen rendelet vétői ellen.

3. Ezen rendelet hatálya a közhírré tételtől és szokásos kihirdetés hozatalától számított 3 nap mulva kezdődik.

4. Városokban a helyőrségi parancsnokok közegében pedig a rendőrparancsnokok hivatalos tudomására hozni közfűggészéssel és szokásos közhírrététel útján. Ezen eljárásokról, hogy ez megtörtént jegyzőkönyv felvételével kötelesek igazolni.

5. A lakosság tájékoztatására vázlatosan és rövidesen fentemlített cselekmények és ezek büntetései, melyek ezen rendeletek által érvényben maradnak és a hadbíróóság hatáskörében utaltatnak:

a) senkinek nem szabad bármilynemű fegyvert viselni; ugymint lőfegyver, revolver, gránát, baionet, kard, hegyes tör, ezen parancsnokságnak külön engedélye nélkül;

b) a CFR. posta, távirda és telefon tisztviselői mozgósítottak és továbbra is mozgósítva maradnak. Bármilynemű rendelkezés szándékos elhanyagolása vagy nem teljesítése továbbá szolgálatuk teljesítése közben vagy a forgalomra szánt bármilynemű eszközök és anyagok rongálása, a büntető törvény legszigorúbb alkalmazásával büntetendők. A katonai büntető törvénykönyv és a jelenleg is érvényben hagyott törvények által.

c) Azok, kik a C. F. R. vagyonaiból szemet vagy más anyagokat lopnak, a hadbíróóságok által fognak büntettetni és rájuk ugy a katonai, mint a polgári büntető törvénykönyv rendelkezései alkalmaztatnak.

6. Bármilynemű gyülekezések, csoportosulások és összejövetelek, jelesen kulturális, vallási, művészeti és sport szempontból történőnek is azok, a katonai parancsnokság előzetes engedélye nélkül szigorúan tiltva vannak. Ezen engedélyek Cluj (Kolozsvár) területére a VI-ik hadtest, más területekre nézve az illetékes hadosztály parancsnokság által állítatnak ki. Bármilyen fentebb már részletesen felsorolt gyülekezés és bármilynemű egyeték szervezése bármily célból és eszközök igénybevételével történjék és azt nyilvános vagy magán helyiségben is, amennyiben Cluj-ban, a VI-ik hadtest parancsnoksága által, más városokban és községekben az illetékes hadosztály parancsnokság által, az engedélyt előzetesen nem nyerték, mint az állam és közbiztonság ellen vétők tekintetnek. Mindazok, a kik ezen szervezetek és egyeték tagjaiul beiratkoztak, illetve azokba részt vesznek, ugy azok, mint továbbá rendezők, összehívók, vezetők és végül mindazok, akik ezen célra bármily módon segédkeztek, például: gyülekezése a tagok beiratkozására, ráb szelése nézve lépéseket tettek vagy magán helyiségeket átengedtek, mint tennetársak tekintetnek és egyetemlegesen büntetendők a hadbíróóságok által és pedig az 53-ik szakasz T. 1. 2 adt. alapján, amely a halálbüntetést állapítja meg.

7. Mindazon nyomozó közegek, rendőrök, kik a tudomásukra jutott eseteket fel nem jelentik, elitkolják ugyancsak a hadbíróóságok által büntetendők, az érvényben levő törvények értelmében.

Kiadatott a VI-ik hadtest hadiszállásán.

ss. N. PETALA hadosztály tábornok,

a VI-ik hadtest parancsnoka.

Vezérkari főnök.

sz. ECONOMU,

ezredes.

A fordítás hiteleű:

Mercurea-Ciuc, la 5 Iannarie 1921.

Seful serviciul special de siguranta

IOAN NEMES.

Szesz- és szeszestital kimérők figyelmébe!

Van szerencsém a vásárló közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Városház utca 4 szám alatt állandóan raktáron tartok

szavatolt 96°-os finomított szeszt, az összes rum és legkiválóbb likőrféléket, valamint kisüstön főzött szilvórium-, borseprő-, törköly- és cognacot

a legfinomabb minőségben hegyaljai borokat.

Báró Nopcsa Elekné uradalmi sörfőzdéjének Ujarad, Csikmegyei főraktára.

Viszonteladónak a legolcsóbb napi áron számítva árengedményei.

Szíves pártfogást kérve, maradok tisztelettel

Szántó Ernő, bor-, sör- és szesz- nagykereskedése

Csikszereda r. t. város korlátlan italmérésének üzletvezetője

Csikszereda, Városház utca 4. szám (Regi postaépület).